

План за действие на община „Тунджа“ в изпълнение на Областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация в област Ямбол за периода 2021-2030

I. Въведение

Проектът на Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите се приема от Министерския съвет на Република България, като документът задава насоки на действия в приоритетните области за периода 2021-2030 г. Всяка област в Република България разработва своята областна стратегия, базирана на анализите на потребностите и спецификите на местните общности, която се внася за разглеждане и съгласуване в Областния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси.

Планът за действие е съобразен с проекта на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2021-2030 и Националния план за действие за периода 2021 -2023 г. и е част от Областната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 на област Ямбол.

Планът за действие на община „Тунджа“ в изпълнение на Областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация в област Ямбол е разработен като отворен документ, който ще се актуализира, допълва и изменя на база регламентирани периодични анализи. Той има за цел да анализира и идентифицира предпоставките и да планира дейностите в изпълнение на интеграционната политика, насочена към българските граждани от ромски произход. В настоящия документ терминът „роми“ се използва като общ термин, който включва групи от хора, които имат повече или по-малко сходни, но не едни и същи културни и социални характеристики. Самоопределянето им също може да бъде различно. В унисон с Националната стратегия, планът прилага общ и целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски

произход и не изключва оказването на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

II. Анализ на ситуацията

Брой на населението по етнически групи

По данни на НСИ към 01.02.2011 г., населението на община „Тунджа“ е 24 155 души. Те живеят на територията на 44-те населени места от селски тип, включени в административно-териториалната ѝ структура.

Население на община „Тунджа“ по самоопределение за етническа принадлежност (към 01.02.2011 г.)

Население на общината - общо	Общо:
	24 155
Отговорили - общо	22 800
- българска етническа принадлежност	22 374
- турска	106
- ромска	1990
- други	157
Не са се самоопределили	173

Етническата принадлежност на населението се регистрира и отразява на базата на доброволното самоопределяне на лицата. На територията на общината преобладава българското население - 89,4%. Принадлежност към ромския етнос са заявили 8,7%, към турския етнос - 0,5 %, а под 1% са лицата, самоопределили се като представители на други етнически групи. При анкетирането не са отговорили около 5.6% от населението и не са се самоопределили около 0.8%. Положителен естествен прираст има при ромското население на общината, което се регистрира в населени места като селата Завой, Веселиново, Кукорево и Хаджидимитрово. В населените места с компактно ромско население са налице обстоятелства и характеристики, като нисък здравен статус, нисък стандарт на жизнената среда и лоши битови условия. Планът за действие на Община "Тунджа"

в изпълнение на Областната стратегия за интегриране на ромите в област Ямбол за периода 2015-2020 година е разработен по приоритети, сред които е жилищни условия.

Делът на самоопределилите се като роми (8.7%) отрежда на община „Тунджа“ трето място в областта след общините Стралджа (19.0%), Болярово (14.3%) и е по-висок от средния за областта. Възможно е част от хората, които околното население назовава като роми или цигани да се самоопределят като българи или турци, което произтича от правото на преброяването лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава.

Промените, които настъпват в демографското състояние на територията на община „Тунджа“ не се отличават съществено от посоката и динамиката на демографските процеси в национален мащаб. Населението по данни на НСИ към 31.12.2019 г. е 21 252 души, което представлява 18% от населението на Област Ямбол (117 335 души), а по данни към 15.12.2020 г. населението е 20712 души по постоянен и 24758 по настоящ адрес. Преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 година ще предостави нова информация за демографските и други характеристики на населението в общината.

По неофициална информация и отчитане на различни индикатори от държавни институции, общински учебно-възпитателни заведения и др., делът на ромското население в община „Тунджа“ е по-висок.

В община „Тунджа“ тенденцията за застаряване на населението се очертава като основен и задълбочаващ се проблем. Процесът на демографско застаряване се изразява в намаляване на абсолютния брой и относителния дял на населението на възраст под 15 години и увеличаване на населението на възраст на 65 и повече години.

Освен застаряването на населението, се очертават и други важни проблеми: ранно съжителство без брак или ранни бракове; раждане във възрастта на ненавършено пълнолетие; висока честота и брой на ражданията; бедност сред маргинализираните общности.

1. Приоритет „ОБРАЗОВАНИЕ“

На територията на община „Тунджа“ функционират 10 училища и 5 детски градини с изнесени групи към тях, както и Център за подкрепа за личностно

развитие - Общински център за изкуство и извънучилищна дейност "Тунджа", с. Кабиле.

Мрежата от институции за предучилищно образование, възпитание и социализация в Община "Тунджа" включва 5 детски градини, като към тях са разкрити целодневни детски групи в други 12 населени места на територията на общината, както следва:

- ДГ „Дечка Сюлемезова“, с. Веселиново, с една изнесена целодневна детска група в с. Чарган;
- ДГ „Изворче“, с. Кабиле, с изнесени целодневни групи в селата Безмер, Дражево и Хаджидимитрово;
- ДГ „Щурче“, с. Кукорево, с изнесени групи в селата Окоп и Победа;
- ДГ „Звезда“, с. Скалица, с изнесени групи в селата Ботево, Бояджик и Роза;
- ДГ „Кольо Тенев“, с. Тенево, с изнесени групи в селата Генерал Инзово, Крумово и Маломир.

Предучилищното образование се осъществява в общо 29 целодневни детски групи в общинските детски градини, 1 полудневна група и 4 яслени групи, както и в две полудневни подготвителни групи за задължителна предучилищна подготовка в общинските училища в селата Веселиново и Завой.

Мрежата от общински училища осигурява достъп до начално, основно и средно професионално образование и включва две начални училища, 7 основни училища, 1 обединено училище и 1 средно училище:

- Начално училище „Васил Левски“, с. Завой;
- Начално училище „Св. Климент Охридски“, с. Крумово;
- ОУ „Христо Ботев“, с. Ботево;
- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Бояджик;
- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Веселиново;
- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Дражево;
- ОУ „Христо Ботев“, с. Кукорево;
- ОУ „Св. Паисий Хилендарски“, с. Роза;
- СУ „Св. Паисий Хилендарски“, с. Скалица, с 5 професионални паралелки (8-12 клас), специалност „лозаро-винарство“- втора степен на квалификация;
- Обединено училище „Васил Левски“, с. Тенево, с 3 професионални паралелки (8-10 клас) с профил „машиностроене, металообработване и металургия“, професия „шлосер“, специалност от професия „шлосерство“.

Със статут на защитени детски градини и училища са СУ „Св. Паисий Хилендарски“, с. Скалица; ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Бояджик и ДГ „Звезда“, с. Скалица, както и ДГ „Кольо Тенев“, с. Тенево.

През 2020 г. СУ „Св. Паисий Хилендарски“, с. Скалица, е включено в списъка на иновативните училища с иновация „Ученическо самоуправление в действие – формула за успешен модел на съвременното българско училище“. Иновацията се реализира в направленията ученическо самоуправление и участие в управлението на училището, доброволчески дейности, екологично образование, училищна идентичност, дейности за изразяване на позицията на учениците чрез училищно радио и училищен вестник. Изграден е и функционира Ученически съвет. Общинският център за изкуство и извънучилищна дейност „Тунджа“, с. Кабиле, организира и провежда дейности като център за подкрепа за личностно развитие за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта.

➤ **Данни за броя на децата, подлежащи за предучилищна група и първи клас; има ли данни колко от тях са обхванати**

По данни на дирекция „Човешки ресурси и ГРАО“ на община „Тунджа“ към 01.01.2021 г. броят на децата с настоящ адрес на територията на община „Тунджа“ подлежащи на задължително предучилищно образование и първи клас е 871 деца.

➤ **Данни за отпадане на ученици**

По данни от Информационната система за реализация на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст няма необхванати деца в задължителна предучилищна възраст и ученици в първи клас.

➤ **Данни за реинтегриране на отпадналите ученици**

Няма данни.

➤ **Данни за работа с родители**

Във всички общински образователни институции чрез модела на Общностна работа и наети по проекти образователни сътрудници, представителство в обществени съвети, родителски клубове, инициативи стимулиращи родителско

доброволчество, интегрирани услуги за деца и родители в общинските детски градини.

Във всички образователни институции под различни форми се осъществява работа с родители.

➤ Данни за извънкласни дейности

За децата и учениците от общинската образователна система са осигурени условия и възможности за участие в занимания по интереси чрез включване в различни дейности на детската градина, училището, ОЦИИД, с. Кабиле, по проекти и форми на работа в народните читалища. На децата и учениците се предоставя подкрепа за участие и изява на общинско, областно и регионално ниво.

Центърът за подкрепа за личностно развитие – Общински център за изкуство и извънучилищна дейност „Тунджа“, с. Кабиле, община „Тунджа“, осигурява възможности за развитие на творческите способности на децата и учениците.

През учебната 2020/2021 г. са сформирани 12 групи, като в тях са обхванати общо 120 деца и ученици. Занимания по интереси се осъществяват в рамките на целодневната организация на обучението и чрез дейности за развитие на способностите, компетентностите и за изява на дарбите на учениците по чл. 16а от Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Община „Тунджа“ организира съвместно с общинските училища извънкласни дейности, които се финансират със средства от благотворителни инициативи.

Община „Тунджа“ организира безплатни изнесени интерактивни дейности за ученици в Посетителския център в местността „Бакаджик“. В програмата, която включваше теми за екологично, гражданско и интеркултурно образование и развитие на социални умения, участваха 100 ученици и 20 педагози от общинските училища.

По инициатива на Община „Тунджа“ и съвместно с общинските училища през лятото на 2019 година в почивна база в гр. Приморско са проведени:

- изнесен ученически пленер–ателие „таланти“ с продължителност 6 дни за общо 33 ученици от 10-те общински училища;
- лятна „Академия спорт“ с продължителност 4 дни за общо 34 ученици от 10-те общински училища.

Общината, учебните и детски заведения и неправителствения сектор осигуряват извънкласни и извънучилищни форми на работа, организирани с ресурсите на проекти с външно финансиране.

По проект „Заедно с родителите“ - иновации в образователната система на община „Тунджа“, Договор № БС 33.17-1-008/ 26.09.2018 г., финансиран от Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ), с бенефициент Община „Тунджа“, са реализирани интерактивни инициативи за изява на децата и учениците, детски и училищно празници, конкурс за семейна литературна творба и рисунка.

По проект „Заедно можем“ - ефективен механизъм за осъществяване на образователна интеграция на децата и учениците. Взаимодействие между семейство и училище“, финансиран от ЦОИДУЕМ, с бенефициент ОУ „Свети Свети Кирил и Методий“, с. Дражево, общ. „Тунджа“, и партньор ОУ „Свети Свети Кирил и Методий“, с. Веселиново, община „Тунджа“, е проведен пленер „Аз, мама и татко“, „лятно училище“ в основните училища в с. Дражево и с. Веселиново.

Община „Тунджа“ е бенефициент по Проект „КОМПАС – Интегрирани мерки за социално включване в община „Тунджа“ - Договор за БФП № BG05M9OP001-2.018-0013-C01 по ОП РЧР и Договор за БФП № BG05M9OP001-2.018-0013-2014BG05M2OP001-C01 по ОП НОИР. Проектът се финансира по две оперативни програми - Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020. Дейностите по ОП НОИР се изпълняват в партньорство с Детска градина „Изворче“, с. Кабиле, община „Тунджа“ и Сдружение „Ромска академия за култура и образование“ (РАКО), гр. Сливен.

По проекта в общинските детски градини и училищата с подготвителни групи в селата Веселиново и Завой са сформирани 17 читателски клубове с участието на деца в предучилищна възраст, ученици и родители от различните етноси, включително роми. Дейността е насочена към формиране у децата в предучилищна възраст интерес към книгата и четенето, още през времето, когато детето няма умения за четене, чрез активности, които са част от културата на четене. Дейността се реализира под формата на мобилни детски библиотеки, ателиета, нарочни общностни събития с фокус върху книгата и четенето. В дейността участват общо 145 деца в предучилищна възраст, ученици в начален етап на обучение и родители от различни етноси.

В изпълнение на Дейност 4 „Превенция на ранното напускане, насърчаване на интеграционните процеси и превръщането на училището в желана територия чрез формиране на спортни ателиета в училищата на община „Тунджа“ и провеждане на образователни екскурзии за ученици и родители.“ в общинските училища са сформирани 9 спортни ателиета: 1 по бокс, 2 по спортни танци, 1 по художествена гимнастика, 1 по спортна гимнастика и акробатика, 1 по волейбол, 2 по самбо и 1 по борба. В дейността участват повече от 120 ученици.

През 2020 година стартира дейността си Център за иновации и детско развитие „Тунджа“ в с. Козарево, в рамките на реализацията на проект „Пъстра палитра – иновации за приобщаване“. Проектът е финансиран от Европейския съюз и Европейския социален фонд, Договор № BG05M2OP001-3.014-0003-C01 от 7.5.2020 г., по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., приоритетна ос 3 „Образователна среда за активно социално приобщаване“, процедура BG05M2OP001-3.014 „МИГ-Тунджа“ – мярка 3.9 „Осигуряване на равен достъп до качествено образование в малките населени места“, от Стратегията за Водено от общностите местно развитие на МИГ-Тунджа. През месец август 2020 г. по проекта в центъра е проведен двудневен пленер тема „Приказни светове“. В проявата участваха общо 43 деца и родители.

В десетте общински училища в периода 01.9.2020 г. - 29.10.2020 г. са проведени са общо 40 пейнтбол игри в различни формати и конфигурации – „семеини битки“, „срещи на класовете/ групите“, „учители и родители“, „ученици и учители“, „ученици и родители“. В пейнтбол игрите участваха общо 413 ученици, родители/ значими за учениците възрастни/ и педагози. Чрез този иновативен интерактивен формат се повиши интересът към общинската образователна инфраструктура и се консолидираха общностите на училищата. Бяха въведени нови, нетрадиционни форми на комуникация между ученици, учители и родители. В рамките пейнтбол игрите се състояха общностни дискусии относно целите и приоритетите в развитието на училището, обсъждаха се на политики и конкретни казуси, касаещи развитието, възпитанието и образованието на учениците. Тези дискусии и обсъждания са протоколирани и протоколите са представени в учебното заведение или в общината.

Насърчава се двигателна активност на децата и учениците чрез подобряване на условията за масов ученически спорт и подкрепа за провеждане на ученическите спортни игри.

В края на 2020 г. училищата от община „Тунджа“ са включени в проект № BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОП НОИР) 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове, с конкретен бенефициент - Министерството на образованието и науката (МОН) и работиха по Дейност 6 „Повишаване на дигиталната компетентност и умения на учениците под формата на извънкласни дейности (клубове по интереси и допълнителни занимания по ключови дигитални умения – базови и за напреднали, включително и компютърно моделиране/кодиране).

Извънкласни дейности и занимания по интереси се организират и провеждат във всички общински училища по 4 проекта на обща стойност 468 893 лв. , финансирани по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г, процедура BG05M2OP001-3.014 „МИГ-Тунджа“ – мярка 3.9 „Осигуряване на равен достъп до качествено образование в малките населени места“, от Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИГ-Тунджа.

По Национална програма „Изграждане на училищна STEM- среда“ в Основно училище „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Веселиново и в Основно училище „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Бояджик, са изпълнени дейности за създаване на условия за развиване на умения, свързани с творчество с ресурсите на дигиталните технологии; експериментална работа; развиване на техническо мислене и способности за решаване на проблеми; работа по проекти и задания с практическа насоченост в науките и технологиите. Осигурено е финансиране в общ размер на 95 000 лв.

По проект „Желани пространства“- Комплексен модел на интегрирани услуги за ранно детско развитие и социално включване в малките населени места“ са проведени 7 интерактивни семейни занимания/ празници.

По проект „Социална платформа „Тунджа“ - възможности за активно включване в малките населени места от селски тип“, в изпълнение на дейност 5 „Социализиращи инициативи за деца и възрастни в риск, включително с увреждания и техните семейства“, са проведени 3 социализиращи инициативи.

Ежегодно в Единен календар на Община „Тунджа“ за проявите в областта на културата, образованието и спорта се включват различни прояви и празници за изява на децата и учениците, някои от които:

Общински детски празник „Деца играят на кукери“

Общински детски празник „Водим бъдещето за ръка“

Уроци по родолюбие;

Международен фолклорен празник „От Цветница до Гергьовден“;

Състезание-конкурс по информационни технологии „Джон Атанасов“ и др.

➤ **Данни за ограмотяване на малограмотни и неграмотни възрастни**

➤ **Данни за завършили висше образование и колежи младежи от ромски произход** - 1 лице от с. Кукорево е завършило висше образование, а други 7 са в процес на обучение - 4 по специалност педагогика, 1 по специалност акушерство и гинекология- медицинска сестра;

➤ **Данни за обучение на учители и директори в мултикултурна среда**

Реализирани са дейности за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти чрез включване в обучения по национални програми и по проекти. Осигурява се поддържаща квалификация и преквалификация на педагогическите специалисти, като се отчита необходимостта от кадри за дефицитни длъжности в съответната образователната институция.

Педагогически специалисти от общински училища са включени в квалификационни дейности по проекти, финансирани по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. :

- Дейност 2 „Подкрепа на педагогическите специалисти за участие в процедури за придобиване на професионално-квалификационни степени, включително провеждане на подготвителни курсове за придобиване на пета и четвърта професионално-квалификационна степен“ по Проект BG05M20P001-2.010-0001 „Квалификация за професионално развитие на педагогическите специалисти“.

- Дейност 6 „Повишаване на дигиталната компетентност и умения на учениците под формата на извънкласни дейности (клубове по интереси и допълнителни занимания по ключови дигитални умения – базови и за напреднали, включително и компютърно моделиране/кодирание) по Проект BG05M20P001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“.

Педагози участват квалификация и по национални програма „Квалификация“ на Министерство на образованието и науката.

Провеждат или се осигурява участие във форуми за споделяне на добри практики в областта на приобщаващото образование.

➤ **Данни за наличие на сегрегирани училища**

Мрежата от образователни институции в Община „Тунджа“ е териториално разгърната и осигурява достъп до предучилищно и училищно образование за децата и учениците от всички населени места на територията на общината и от населени места от съседни общини. Осигурени са условия за средно професионално образование в Средно училище „Св. Паисий Хилендарски“, с. Скалица и Обединено училище „Васил Левски“, с. Тенево, община „Тунджа“.

Налични базови условия и ресурси за осъществяване на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците в институциите в системата на предучилищното и училищното образование, съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

Дейностите за развитие на дарбите и интересите на децата и учениците са разнообразни и имат традиции. Извънкласна и извънучилищна дейност се организира за всички деца и ученици в съответствие с техните интереси и потребности от общинския център за подкрепа за личностно развитие – Общински център за изкуство и извънучилищна дейност „Тунджа“, с. Кабиле, както и в образователните институции чрез проектно и/или целево финансиране. Използват се и ресурсите на мрежата от народни читалища в населените места на територията на общината и на разкритите социални услуги в общността.

На територията на Община „Тунджа“ няма общински център за ресурсно подпомагане и допълнителната подкрепа се предоставя от специалисти от Регионалния център на територията на община Ямбол. При необходимост тази подкрепа се реализира от социални услуги в общността по проекти и/или може да бъде възлагана и на лицензирани доставчици на услуги.

Общината и образователните институции прилагат целенасочена политика и междуинституционални механизми за превенция на отпадането на децата и учениците от образователната система. Необходимо е развитие на училищни общности, които да взаимодействат координирано за предотвратяване на риска от напускане на образователната система.

➤ **Данни за вторична сегрегация**

Няма данни

➤ **Данни за иновативни модели и практика**

През 2020 г. СУ "Св. Паисий Хилендарски", с. Скалица, е включено в списъка на иновативните училища с иновация "Ученическо самоуправление в действие – формула за успешен модел на съвременното българско училище." Иновацията се реализира в направленията ученическо самоуправление и участие в управлението на училището, доброволчески дейности, екологично образование, училищна идентичност, дейности за изразяване на позицията на учениците чрез училищно радио и училищен вестник. Изграден е и функционира Ученически съвет.

➤ **Данни за превенция на отпадане от училища**

С Постановление No 100 на МС от 08.06.2018 г. е създаден и функционира Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Механизмът се прилага по отношение на децата и учениците, които не са обхванати в образователната система, за които има риск от отпадане от училище и детска градина или са напуснали преждевременно образователната система. На територията на община „Тунджа“ са създадени райони за обхват които включват една или няколко образователни институции. Към всеки район се създават екипи за обхват включващи представители на регионалните управления на образованието, на съответните институции в системата на предучилищното и училищното образование от района им на обхват, на община „Тунджа“, на дирекция „Социално подпомагане“ и на областна дирекция/районно управление на Министерството на вътрешните работи.

➤ **Данни за наличие и дейността на образователни медиатори**

По проекти са наети 12 образователни сътрудници, 2-ма образователни стюарда, един образователен експерт и 5 медиатори; 14. Данни за изграждане на образователни услуги в общността

➤ **Статистически данни за завършване на деца и ученици от уязвимите групи на основно, средно и продължаване на висше образование**

По данни от директорите на общински училища двама ученици завършили гимназиален етап са кандидатствали във ВУЗ, като и двамата са приети.

➤ **Равнопоставеност в достъпа до образователни услуги**

На всички ученици в община „Тунджа“ е предоставен равен достъп до образование. Осигурен е безплатен превоз на учениците, премахнати са таксите за посещение на детски градини, осигурено е безплатно хранене в детските градини на територията на община „Тунджа“.

В десетте общински училища са предоставени възможности за целодневна организация на учебните занимания, която включва: образователна подготовка, самоподготовка, отдих, занимания по интереси, здравословно безплатно обедно хранене.

2. Приоритет „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

Община „Тунджа“ включва в състава си 44 села, с различен демографски потенциал и размери, а нейният административен център се намира в град Ямбол. По площ община „Тунджа“ е сред най-големите административни единици в страната. На територията ѝ няма разкрити здравни заведения за болнична помощ, функционират два филиала на Центъра за спешна медицинска помощ- Ямбол в селата Тенево и Скалица. На спешните центрове в Скалица и Тенево бяха закупени и дарени два мобилни електрокардиографа, благодарение на съпричастността на жителите на община „Тунджа“ в кампанията за събиране на пластмасови капачки „Тунджа може“ през 2019 г.

В изпълнение на чл. 42 от Закона за лечебните заведения РЗИ-Ямбол изпраща актуална информация за регистрираните лечебни заведения на територията на община „Тунджа“. Информацията към 30.06.2021 г. сочи следното:

- Амбулаториите за индивидуална практика за първична медицинска помощ са 11 и обслужват 34 населени места;
- Амбулатории за индивидуална практика за специализирана медицинска помощ – 1 в с. Кабиле;
- Амбулатории за групово практика за първична помощ по дентална медицина - 1, обслужва 3 населени места;
- Амбулатории за индивидуална практика за първична помощ по дентална медицина - 6 и обслужват 7 населени места.

В общинската образователна инфраструктура са налични общо 18 медицински кабинети, а в учебно-възпитателните заведения, в които няма здравни кабинети, са оборудвани шкафови за спешна помощ - 9.

Здравното обслужване на децата в общинските детски градини и училища се осъществява по график от 19 медицински специалисти по здравни грижи.

В изпълнение на План за действие на Община „Тунджа“ за интегриране на ромите в област Ямбол за периода 2015-2020 година, общината насочи усилия в осигуряване на равенство в достъпа до качествени здравни услуги, повишаване на здравната култура на ромите, намаляване броя на здравнонеосигурените лица, профилактика и превенция на заболявания и др.

Здравеопазването е важен фактор за качеството на живот на населението, предвид наличието на 44 населени места и тяхната отдалеченост, както и спецификите на населението и общината реализира проекти, предоставящи мобилни здравно-социални услуги, които повишават качеството на предоставяните услуги в населените места.

Жителите на общината могат да получат социални услуги и в Дом стари хора "Христо Ботев", с. Болярско, ЦСРИ - с. Калчево, Дневен Център за стари хора - с. Скалица, Дневен Център за стари хора - с. Генерал Инзово. На територията на общината функционират също ДЦПЛУ „Св. Франциск“ - с. Веселиново, частен Дом за стари хора и хора с деменция „Надежда“ в с. Болярско, Дом Деменция - с. Миладиновци.

Добрите практики на общината в тази сфера се надградиха с проекти като „КОМПАС - Интегрирани мерки за социално включване в община „Тунджа“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, „Желани пространства“ - Комплексен модел на интегрирани услуги за ранно детско развитие и социално включване в малките населени места“ по схема „Услуги за ранно детско развитие“ по ОПРЧР 2014–2020, „Патронажна грижа + в община „Тунджа“, финансиран по ОПРЧР 2014-2020 и „Топъл обяд в условията на пандемия от COVID-19 в община Тунджа“, финансиран по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица.

Проект „КОМПАС“ предоставя интегрирани услуги, които са насочени към българските граждани от ромски произход, деца и семейства в риск от социално

изключване, лица в уязвимо социално положение, живеещи в бедност, застрашени от дискриминация, липса на доходи, ниска степен на образование и отдалеченост от адекватни здравни и социални услуги. Един от партньорите на община „Тунджа“ по проекта е Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“ (НМЗМ). Част от дейностите са работа с родители с фокус жени по отношение здравна превенция в областта на майчино и детско здраве; създаване на групи за самопомощ за жени, живеещи в неравностойно положение; повишаване на здравната култура- изготвяне на здравни карти на потребителите по проекта, профилактични прегледи, скрининг; здравни кампании за подобряване информираността на уязвимите групи с фокус роми и др. С грижа за здравето и създаване на здравословен модел на хранене от ранна възраст по проекта се предоставя безплатна детска млечна кухня с педиатрична грижа.

Основната цел на проект „Желани пространства“ е превенция на социалното изключване, намаляване на бедността сред децата и други лица в риск, чрез интегрирани инвестиции в ранното детско развитие и социално включване в населените места на община „Тунджа“. По проекта се предоставят комплексни здравни, социални и образователни услуги, подкрепящи семействата на деца от 0 до 7 г. в риск, вкл. от етническите малцинства и частност роми. Услугите са възрастово диференцирани - услуги за бъдещи родители, услуги за родители и семейства на деца до 3 годишна възраст и услуги за деца от 3 до 7 годишна възраст и техните семейства. Фокусът на услугите за деца до 3-годишна възраст и техните семейства е поставен най-вече върху формирането и развитието на родителски умения. За децата от 3 до 7 г. услугите основно са насочени към интеграция в детските градини и подобряване на училищната готовност.

По своята същност проекта предлага провеждане на интегрирани междусекторни услуги в социалната, образователната и здравната сфера и се реализира посредством изпълнението на:

Услуга „Здравна консултация за деца“, която се предоставя от екип, който включва: педиатър, стоматолог, медицинска сестра и медиатор. Дейностите, застъпени в услугата са: наблюдение на здравето, физическото и психомоторното развитие на бебетата и децата ползватели на услугата; превенция на детската заболяемост, смъртност, консултиране на родители, неполагащи достатъчна грижа за децата в семейството и други рискове в ранна детска възраст; улеснен достъп до здравни консултации от родители на новородени и на малки деца, които

са уязвими, изолирани и/или не са регистрирани при общо практикуващ лекар или не го посещават по някаква причина; предоставяне на мобилни услуги в населените места – посещения в домовете на родителите, работа в общността за превенция на заболяванията, информиране и консултиране и т.н.

Услуга „Ранна интервенция на уврежданията“ и „Индивидуална педагогическа подкрепа за деца с увреждания“, която се изпълнява от екип в състав: социален работник, педиатър, психолог, рехабилитатор, логопед, специален педагог и медиатор. Дейностите включени в услугата се предлагат и в Кабинета за ранна интервенция на уврежданията, където се провеждат следните дейности: Подкрепа за майките и семействата на новородени деца с увреждания - като подкрепа се оказва от социални работници и/или психолози, със специална подготовка и умения за работа с родители на деца с увреждания; посещения в Центъра за ранна интервенция от родителите заедно с детето съобразно изготвения индивидуален план; Наблюдение на грижите и подкрепа развитието на умения за грижа към детето от екипа специалисти.

Услугите „Формиране и развитие на родителски умения“ и „Семейно консултиране и подкрепа“. Екипът включва: социални работници, медиатори, лекар-педиатър, медицинска сестра, лекар-гинеколог, акушерка, юрист и психолог, които създават организация и мрежа за активно издирване на семейства и обхващане на рисковите бъдещи майки от всички общини в програмата за ранна превенция, със специално внимание към мобилната работа във високо рискови общности за установяване, регистриране и проследяване на бременността и – при риск от изоставяне – предоставяне на социални дейности и консултиране на място за предотвратяване на изоставянето на детето. Освен това провеждат психологическо, правно и здравно консултиране, подкрепа на родители и семейства във високо рисковите общности; индивидуална и груповата работа с родители и семейства и др.;

Проект „Патронажна грижа + в община „Тунджа“ предвижда предоставяне на интегрирани социално-здравни услуги за лица с увреждания и лица в риск, във връзка с ограничаване разпространението и преодоляване на последиците от COVID-19. Целта на проекта е да осигури подкрепа чрез предоставяне на патронажни грижи за възрастни хора и лица с увреждания чрез услуги в домашна среда, както и подкрепа за адаптиране на социалните услуги, делегирани от държавата дейност във връзка с разпространението на COVID-19. За реализацията

й се осъществяват два типа дейности, разпределени в направления, които да посрещнат нуждите на лицата от целевите групи на проекта:

➤ Направление I- дейност „Патронажна грижа“. В рамките на направлението ще се осигури предоставянето на интегрирана здравно-социална услуга, насочена към не по-малко от 90 възрастни хора и лица с увреждания от уязвими групи, в т.ч. лица, засегнати от COVID-19. Спектърът от услуги включва комплекс от почасови мобилни здравно-социални услуги в домашна среда, в т.ч. психологическа подкрепа и консултиране и подкрепа за извършване на ежедневни битови дейности (пазаруване и заплащане на битови сметки със средства на потребителите и др.). Дейностите се предоставят от специализиран екип от медицински сестри, рехабилитатор, психолог и домашни помощници.

➤ Направление II- дейност „Превенция на COVID-19 в социалните услуги, делегирани от държавата дейности“. В рамките на направлението ще се осигури реализирането на следните поддейности, насочени към 39 служители в петте социални услуги на територията на община „Тунджа“, обслужващи 135 потребители, а именно: осигуряване на лични предпазни средства за служители и потребители на социалните услуги; въвеждане на мерки за дезинфекция на сградния фонд на социалните услуги; тестване на персонала и потребителите; въвеждане на мерки за разделяне/изолиране на потребителите на Дом стари хора с. Болярско; осигуряване на допълнителни плащания на персонала на социалните услуги; осигуряване на компютърна техника и др. с цел адаптиране и приспособяване на средата на социалните услуги, делегирани от държавата дейности, в контекста на въведените ограничения в резултат от епидемичната обстановка и осигуряване на възможности за тяхното предоставяне дистанционно.

Проект „Топъл обяд в условията на пандемия от COVID-19 в община Тунджа“ осигурява достъп до безплатна храна на 700 потребители от всички 44 населени места, които отговарят на изискванията на една от следните целеви групи:

➤ Лица без доходи или с ниски доходи под линията на бедност - хора в затруднение поради влошената икономическа обстановка в страната, хора, които поради възрастта си или налични увреждания са в по-висок риск от заразяване и неблагоприятно протичане на инфекцията;

➤ Лица, поставени под карантина - без доходи или с ниски доходи под линията на бедност и нямат близки, които да им окажат подкрепа;

➤ Лица, обект на социално подпомагане, за които е установена нужда от допълнителна подкрепа и в условията на извънредна епидемична обстановка, са в невъзможност да задоволят основните си жизнени потребности.

Реализацията на проекта е част от целенасочената социална политика, която община „Тунджа“ развива в подкрепа на хората, живеещи в материално лишение и в риск от социална изолация в малките населени места в условията на пандемична обстановка.

На територията на общината работят и здравни медиатори, а средствата за заплати са осигурени от държавния бюджет, като делегирана от държавата дейност. Основна цел на тяхната дейност е посредничество между уязвимите малцинствени общности и здравни, социални служби. С оглед на необходимостта от здравна медиация и в други населени места, както и на ползите и ефективността на работата на медиаторите, община „Тунджа“ увеличи броя на здравните медиатори, осигурявайки текущото им обучение и последваща трудова реализация. Така през 2015 медиаторите са 6, а до 2020 г. техният брой нараства до 8. Това нарежда община „Тунджа“ сред общините с най-много здравни медиатори в страната /информация за броя на здравните медиатори по общини е поместена на официалния сайт на Национална мрежа на здравните медиатори/.

Селата Веселиново, Дражево, Козарево, Крумово, Кукорево, Окоп, Робово и Хаджидимитрово се обслужват от дейността на здравните медиатори, като при необходимост работят и в други населени места, с по-компактни ромски общности/ напр. Завой, Могила, Бояджик и др./ В своята работа те подпомагат дейността на общината по провеждане на политики в областта на здравната профилактика сред населението и на лекарите при и по повод на предоставяната медицинска помощ.

Сред дейностите им за повишаване на здравната култура и подобряване на здравния статус на уязвими групи /ромски общности/ от населението на община „Тунджа“ са:

➤ информиране и разясняване на правата и задълженията на пациента; информиране за медицински услуги извън обхвата на задължителното здравно осигуряване; възможностите за безплатни акушеро-гинекологични прегледи на здравнонеосигурени жени, придружаване до общопрактикуващ лекар и/или друг/и медицински специалист/и;

➤ патронаж на рискови групи в т.ч. хронично болни и хора с увреждания, бременни и млади майки, многодетни семейства, самотно живеещи възрастни хора;

➤ съдействие на общопрактикуващите лекари при провеждане на планови имунизации и имунизационни кампании; профилактични прегледи, консултиране при подготовката на документи за представяне пред ТЕЛК и др.

Самостоятелно или съвместно /напр. с РЗИ, НМЗМ и/или с НПО/ здравните медиатори разпространяват здравно-информационни материали, организират беседи и кампании за хигиена и хранене; въпроси, свързани със семейното планиране, сексуалното и репродуктивното здраве; превенция на инфекциозните заболявания- подобряване на контрола на ХИВ/СПИН, туберкулозата и сексуално предаваните инфекции; за ползата от ваксинапрофилактиката и други.

При възможност за организиране на дейността, самостоятелно или с други институции и/или НПО, се осъществяват АГ прегледи ,предоставяне на спирали и други контрацептивни средства на желаещите лица, като това става предимно с ресурсите на НПО, на европейското и друго външно финансиране/. Един от примерите за добра съвместна работа между здравните медиатори и Фондация „Болни от астма“ са проведените мероприятия за консултиране и изследване за ХИВ, хепатит В и С; диагностика и лечение на СПИН; консултиране и изследвания за туберкулоза, които продължават през целия период на изпълнение на Плана за 2015-2020. От 2020 година, в условията на развиващата се пандемия от COVID-19, здравно-информационните мероприятия на здравните медиатори са насочени основно и към предпазване от зараза с вируса, симптоматика, хигиена, ваксиниране и т.н. Активната им работа на първа линия включва разпространение на информационни материали; раздаване на лични предпазни средства- маски, дезинфектанти, ръкавици; закупуване на хранителни продукти и лекарства на лица поставени под карантина и съдействие на органите на МВР за наблюдението им; съдействие на РЗИ за издирване на контактни лица и други.

Здравните медиатори участваха в дейностите по проект насочен към големи маргинализирани общности - „Инициатива за противодействие на пандемията от COVID-19 в ромските общности“ на община „Тунджа“, който бе в рамките на Инициатива за Малки Грантове на Програма РОМАКТ в помощ на общините да отговорят на пандемията от COVID-19 и бе насочен големи маргинализирани

общности, основно от ромско население, което живее в крайно лоши битови условия и/или е с ниски хигиенни навици . От 2020 г. изискванията за дейността на здравните медиатори са разписани в Наредба № 1/19.08.2020 г. на Министъра на здравеопазването.

По информация на РЗИ, предоставена на община „Тунджа“ за целите на Мониторингов доклад, през 2020 г. са извършени клинични изследвания на здравнонеосигурени лица от ромски произход и на такива със затруднен достъп до лечебни заведения в населени места от област Ямбол с мобилна клинична лаборатория. Лицата с болестни промени са насочени към личен лекар и/или съответните специалисти за допълнително уточняване, изследвания и лечение, като здравнонеосигурените лица са насочени към дирекция „Социално подпомагане“ за оказване на финансова помощ. Проведени са беседи, обучения и кампании, от РЗИ-Ямбол са раздадени обучителни материали-брошури, като в тяхното разпространение сред ромското население отново се включват и здравните медиатори.

През 2021 г., мобилен екип на РЗИ-Ямбол извърши имунизация срещу коронавирус на желаещи по предварително уточнен график, като съдействие за имунизацията осигуряват кметовете и кметските наместници в населените места, а при трудноподвижните възрастни екипът отива на място в домовете им. След старта на имунизациите срещу COVID-19, в своята ежедневна работа на терен, здравните медиатори информират местната общност и за ползата от ваксините, за възможността да бъдат посетени от мобилен екип на РЗИ-Ямбол за имунизация, след заявка при кмета на съответното населено място.

Ежегодно в изпълнение на Областната стратегия за интегриране на ромите в област Ямбол община „Тунджа“ изготвя Мониторингов доклад за неговата реализация, а проектът на доклада се обсъжда и приема от Общински съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси преди неговото внасяне в Общински съвет „Тунджа“. Общинският съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси /ОССЕИВ/ е добър пример за междуинституционално сътрудничество и овластяване на ромските общности, тъй като в него освен представители на различни институции участват и представители на ромската общност от Местната активна група, създадена в изпълнение на Програмите РОМЕД и РОМАКТ, както и здравни медиатори.

Предвид липсата на лечебно заведение на територията на община „Тунджа“, недостатъчния брой лекарски практики, различното отстояние на населените места от областния град, където има по-голям избор от здравни услуги, общината се стреми чрез проекти с външно финансиране да предоставя мобилни интегрирани услуги и да компенсира този дефицит. Ефективна е и работата на здравните медиатори и други общностни работници в тази сфера.

Общинският план за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 стъпва на основата и добрите практики, заложи в План за действие на Община „Тунджа“ в изпълнение на Областната стратегия за интегриране на ромите в област Ямбол за периода 2015-2020 година, като същевременно е съобразен с обстановката, свързана с COVID-19- превенция, информираност, ваксинационни програми и др. и следва заложените цели в национален план.

3. Приоритет „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ“

Община „Тунджа“ включва в състава си 44 населени места от селски тип. Всяко населено място в общината е с различни размери и демографски потенциал, с различни възможности за образование, култура, отдых, реализация, жилищна площ и инфраструктура. Административният център се намира в град Ямбол, а съвкупността и свързаността на населените места чрез инфраструктура/пътната мрежа, с природните ресурси на територията и културно-историческото й наследство, формират спецификите на община "Тунджа".

По данни на НСИ, през 2018 г. общината е на първо място в областта по брой жилищни сгради. Панелните са 68, стоманобетонни са 92, а тухлените 15 722. Жилищата са 16 470. По форма на собствеността са както следва: държавни и общински - 139, частни на юридически лица - 97, частни на физически лица – 16 234. От тези 16 470, по брой на стаите 1-стайни са 681, 2-стайни са 2 802, 3-стайни са 5649, 4-стайни са 3 271, 5-стайни са 1 836, 6-стайни са 2 231, жилища на 1000 души от населението - 768, 37. Средният брой лица на 1 жилище е 1,3. Въведени в експлоатация сгради и жилищна площ през 2018 г. са 20, от които нови са 18, а разширени - 2. Полезната площ на жилищата към 31.12.2018 г. е 1 133 881 кв.м., жилищната е 919 157 кв. м., а спомагателна – 153 653 кв.м.

По данни на НСИ от последното преброяване на населението и жилищния фонд от 2011 г., на национално равнище етническите българи разполагат средно с 23.2 кв.м. жилищна площ на едно лице, при ромите тя е едва 10.6 кв. м.

В населените места Ботево, Бояджик, Веселиново, Дражево, Завой, Кукорево, Крумово, Могила, Робово, Хаджидимитрово има обособени квартали с по-компактна ромска общност. Кварталите и жилищните сгради в тях снабдени с ток и вода, но няма изградена канализация. До този момент няма принудително съборени жилища.

За село Завой е изработен и процедиран подробен устройствен план - план за регулация и застрояване за поземлен имот с идентификатор 30096.500.1 /ПИ 031058 по КВС/ с площ 10,750 дка. Променено е предназначението на земеделска земя за жилищно строителство. Предвидени са 24 бр. урегулирани поземлени имоти.

За село Бояджик е изработен и одобрен подробен устройствен план - план за регулация и застрояване с обхват 41,776 дка. Променено е предназначението на земеделска земя за жилищно строителство. Предвидени са 73 бр. урегулирани поземлени имоти.

За с. Хаджидимитрово е изработен подробен устройствен план - план за регулация и застрояване за поземлен имот с идентификатор 77030,500,1 /ПИ 021019 по КВС/ с площ 5,986 дка. Променено е предназначението на земеделска земя за жилищно строителство. Предвидени са 20 бр. урегулирани поземлени имоти. Изработени са парцеларни планове за трасета на улица, въздушен електропровод и водопровод.

В общината са налични 8 броя общински жилища в с. Тенево и с. Скалица, както и 24 броя апартаменти в два жилищни блока в село Маломир, прехвърлени безвъзмездно на община "Тунджа", които се нуждаят от рехабилитация. Потенциалът на находящите се в село Маломир апартаменти към настоящият момент не е оползотворен. Той може да се използва за разширяване на спектъра на социалните услуги в общността, което ще допринесе за повишаване на жизнения стандарт и качеството на живот на нейните жители.

4. Приоритет „ЗАЕТОСТ“

Наетите лица в Община "Тунджа" са съсредоточени основно в частния сектор - 88% през 2019 г., като тенденцията се запазва.

Областта остава с относително висок коефициент на безработица – 9% при населението над 15-годишна възраст за 2019 г. при 4,2% за страната като цяло.

Същевременно се наблюдава и бърз спад на коефициента на заетост – докато през 2017 г. той е бил 68% за населението в работоспособна възраст, то през 2019 г. се е свил до 63%. Двата показателя формират относително ниска икономическа активност на населението, което от своя страна означава и голям дял на неактивните лица в работоспособна възраст. Част от обяснението за по-неблагоприятните индикатори за местния пазар на труда се крие в образователната структура на населението - с едва 20% висшисти сред населението на 25–64-годишна възраст и трайно влошаване след 2015 г. областта е на едно от последните места в страната, а делът на хората с основно и по-ниско образование е над средния и постепенно нараства.

Положителна тенденция към намаляване на равнището на безработица се наблюдава в община "Тунджа". Докато през 2014 г. тя е 19,6%, то през 2018 г. намалява с близо 12%, достигайки 7,74%, а през 2021 г. е 5,4%.

През годините се отчита понижение на дела на хората в трудоспособна възраст, където попада и по-голям дял от населението. За разлика от тенденциите на национално и европейско ниво на застаряване на населението, в общината се развиват процеси на лек спад в дисбаланса във възрастовата структура. За сравнение, делът на населението над трудоспособна възраст през 2014 г. е бил 39,7%, а през 2019 г. той вече е 37,6%.

Според предоставена справка от Дирекция „Бюро по труда“- гр. Ямбол, общия брой безработни е 377 бр. лица /5,4%/, от тях роми - 103 броя. Броят на регистрираните безработни младежи до 29 години е 28, от тях жени - 15 и мъже 13. Разпределението по квалификация е:

- с висше - 1 лице;
- със средно - 10, от които без квалификация - 6;
- с основно и по-ниско образование - 17, от които без квалификация - 14.

Към момента действащи програми за временна заетост към община Тунджа са:

- Проект „Нова възможност за младежка заетост“, схема „Младежка заетост“, Приоритетна ос 1: „Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места“ на ОП РЧР 2014-2020 г., в която работят 32 лица, на длъжност „Работник поддръжка“ в част от кметствата на населените места и 1 лице в Общински съвет Тунджа“, на длъжност „младши специалист“. По същия проект предстои сключване на нов Договор с Агенцията по заетост за още 17 лица на същата длъжност в останалата част от населени места в Общината;

➤ Регионална програма за заетост , в която работят 11 лица, на длъжност „Общ работник“ в селата на Община „Тунджа“;

➤ Програма „Старт в кариерата“ е назначено 1 лице на длъжност „Младши експерт“ в Община „Тунджа“;

➤ По Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“ е назначено 1 лице, на длъжност „ Главен специалист“ в Община „Тунджа“;

➤ По Национална програма „Активиране на неактивни лица“ е назначен младежки медиатор, който работи активно за идентифициране на младежи, които не работят, не учат и не са регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“ и за включването им на пазара на труда, чрез различни програми за заетост или директна заетост при работодател;

➤ Лицата полагащи обществено полезен труд по чл. 12 от ППЗСП са 21.

Община „Тунджа използва“ част от мерките за насърчаване изброени в ЗНЗ, както следва:

➤ Наемане на безработни лица до 29-годишна възраст чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки;

➤ Наемането на безработни младежи с основно и по-ниско образование и без квалификация за чиракуване под ръководството на наставник чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки;

➤ Наемане на безработни лица с трайни увреждания на пълно или непълно работно време чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки;

➤ Наемане на продължително безработни лица чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки.

„Мотивиране за активно поведение на пазара на труда“ е дейност, насочена към придобиване на практически умения за търсене на работа. Тази дейност се извършва от младежкия медиатор в Община „Тунджа“, който подпомага младежите до 29 години като извършва:

➤ Идентифициране на групите от младежи до 29 г., които не работят, не учат и не са регистрирани в ДБТ, неактивни, в т.ч. обезкуражени лица и техните потребности чрез събиране на информация и провеждане на неформални срещи-индивидуални и групови, с цел формиране на тяхното активно поведение на пазара на труда, по въпроси, свързани със заетостта, професионалното обучение, информиране и консултиране;

➤ Подпомагане за установяване на активни контакти между бенефициентите на Програмата и институциите;

➤ Информирание и консултиране на младежи до 29 год., които не работят, не учат и не са регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“, относно законовите разпоредби, касаещи статута на заетите, безработните и неактивните – техните права и задължения, възможности за трудова реализация и насочване на лицата към активно поведение на пазара на труда (към ДБТ, училища, центрове за професионално обучение, частни трудови борси, агенции за временна заетост и др.) и др.

Насърчават се процесите на създаването на работни места, преодоляване на безработицата и борба с бедността. Продължава реализацията на дейности и мерки за ограничаване на безработицата, като реализираме програми, чиито цели са:

➤ Осигуряване на достъп до работни места на безработни лица от неравнопоставените групи на пазара на труда;

➤ Създаване на възможности за трудова и социална интеграция на безработни лица, отдалечени от пазара на труда;

➤ Разкриване на работни места за безработни лица от неравнопоставените групи на пазара на труда;

➤ Осигуряване на заетост на младежи до 29 години, както и на продължително безработни лица.

Продължава утвърждаването, разширяването и развиването на спектъра и обхвата на социални услуги, свързани с грижата и подкрепата в домашна среда като до момента са назначени 124 лица, на длъжност личен асистент по Закона за лична помощ, в селата на общината, които полагат грижи за потребители с утвърдена от ТЕЛК чужда помощ.

„Зелени“ работни места представляват работни места, разкрити в икономически дейности, свързани с производство на стоки и предоставяне на услуги, подпомагащи опазването на околната среда. За момента в община „Тунджа“ няма разкрити зелени работни места.

5. Приоритет „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“

Разглеждайки темата за правата, дискриминацията, приобщаването на ромите и/или други уязвими лица, следва да се подчертае, че община „Тунджа“ има опит и добри практики в тази сфера. Тя е една от шестте поканени пилотни общини, които работят по програмите РОМЕД 2 и РОМАКТ- съвместна инициатива на Съвета на Европа и Европейската комисия. В изпълнение на програмите на територията на общината бе изградена Местна активна група /МАГ/, включваща представители на ромските общности от населените места. С помощта на МАГ се разрешават много проблеми на хората от уязвими групи, тъй като тя подпомага диалога между местните общности, кметове, кметски наместници и спомага за подобряване на местното самоуправление. Групата участва в актуализирането на Общинския план за интеграция на ромите за периода 2015-2020. Нейни представители са и членове на Общинския съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси /ОССЕИВ/, включващ също представители на администрацията на община „Тунджа“, общински съветници, представител на Районно управление „Полиция“-Тунджа, представител на РЗИ-Ямбол, на РУО-Ямбол, Дирекция „Социално подпомагане“- Ямбол, представители на Сдружението на директорите на учебно-възпитателните заведения на територията, НПО.

През 2016 г. в общината се провежда Кръгла маса на тема „Диалогът между община „Тунджа“ и Местната активна група“, в рамките на тридневния семинар „Политики за ромско включване и планиране на проекти по оперативните програми на Европейския съюз“. В нея участват представители на общината, националният координатор на РОМАКТ, оценители по програмата РОМЕД 2, фасилитатори, експерти на Съвета на Европа и Европейската комисия, Местната активна група, както и представители на 13 общини, които се запознаха с ефективните политики на община „Тунджа“, насочени към повишаване качеството на живот на хората от уязвими групи. За работата по двете програми свидетелства и положителната оценка на Европейската комисия.

Освен РОМАКТ и РОМЕД, община „Тунджа“ има опит в проекти, предоставящи интегрирани здравно-социални услуги, в сферата на образованието и др., тоест притежава експертния капацитет за работа с лица от уязвими етнически групи, живеещи в бедност, застрашени от социална изолация и маргинализация. Добър пример за прилагането на иновативни и съобразени със специфичните потребности на местните общности интегрирани интервенции в интерес на деца и семейства в риск от социално изключване, както и на други лица в сходна ситуация

е проект „Желани пространства“ - комплексен модел на интегрирани услуги за ранно детско развитие и социално включване в малките населени места“, по който освен другите специалисти е назначен и юрист, повишаващ информираността и правната култура на лицата от целевите групи с индивидуални консултации и др.

Активна е и работата на МКБППМН Тунджа, в чийто състав са включени длъжностни лица, съгласно чл. 6, ал. 2 от Закон за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните /ЗБППМН/ - превантивна работа с родители, настойници и попечители, консултации по заявки на родител, консултации на деца с противообществени прояви, кампании, празници, обучения и др./ напр. - „Заедно да кажем НЕ на тормоза в училище!“, „Аз съм толерантен“ и т.н./ . За изминалата 2020 г. към комисията са работили 3-ма обществени възпитатели, упражняващи надзор над 6 лица с рецидив в проявите. Отново за 2020 г. МКБППМН Тунджа е разгледала 26 възпитателни дела и е наложила възпитателни мерки по Закона за борба с противообществените прояви на 16 малолетни и 21 непълнолетни лица, от които 1 малолетно и 1 непълнолетно момиче, а най-честите противообществени прояви са кражба на пари и вещи, унищожаване на чуждо имущество, нарушения на Закон за движението по пътищата; нарушения на Закона за българските лични документи, хулигански прояви и други. Разпространени са и информационни материали-превенция на зависимостите, борба срещу насилието и агресията в различните им форми, трафик на хора, злоупотреби в интернет и др., а на деца от семейства в неравностойно положение, склонни към извършване на противообществени прояви, са предоставени хранителни пакети и дрехи, осигурени от Общинския съвет на БЧК /информацията е представена в „Мониторингов доклад на община „Тунджа“ за 2020 г./

Освен работата по отношение на намаляване на противообществените прояви, на ученическата и младежката престъпност, през годините общината насочва усилия към подобряване на дейностите за ограничаване отпадането на децата от училище/ в т.ч. ромски деца. В общината наред с действащият Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, са реализирани поредица от мерки и инициативи, чрез ресурса на европейското финансиране, в рамките на оперативните програми Развитие на човешките ресурси и Наука и образование за интелигентен растеж. Консолидират

се ресурси и от други източници- проектно финансиране чрез Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, Тръста за социална алтернатива и др.; ангажират се средства от благотворителност за повишаване на мотивацията на учениците и родителите в посока на преодоляване на процесите на ранно напускане на училище.

В общината има изградена система за видеонаблюдение на населените места.

В новия Общински план за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030, община „Тунджа“ ще надгради сегашните политики, съобразявайки приоритетите си с областни, национални и/или други стратегически документи. Целта на община „Тунджа“ по приоритета ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И АНТИДИСКРИМИНАЦИЯ е да гарантира правата на българските граждани, независимо от техния етнически произход, преодоляването на различните форми на дискриминация към лица от маргинализирани общности и/или други уязвими лица. Липсата на образование и/или ниско такова, безработицата, лошите битови условия, ранни бракове увеличава дискриминацията към тези лица. Много от тях стават жертва на експлоатация и трафик на хора, като същевременно и жертва на негативни нагласи и предразсъдъци на обществото и т.нар. „език на омразата“.

6. Приоритет „КУЛТУРА И МЕДИИ“

На територията на община „Тунджа“ развиват дейност 40 читалища, които са се утвърдили в населените места като средища с активни културни, информационни, социални и граждански функции, чрез функциониращите към тях самодейни колективи, кръжоци, библиотеки, информационни центрове. Съгласно чл. 2 от Закона за народните читалища, в дейността им могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Народните читалища организират различни чествания, годишнини от местен характер и активно се включват в проявите от Културния календар на общината, а на национално ниво прославят наследените тунджански традиции. Привличането на все повече и млади хора към читалищната дейност спомага за приемствеността между поколенията, а също така е и важен фактор за насърчаване на творческото развитие на представители на различни етнически общности. Читалищните деятели непрекъснато търсят нови подходи за работа, съчетавайки традиции и

иновации. Като място за изява на таланти, за общуване и контакти, народните читалища играят важна роля за културното взаимодействие и интеграция, и увеличават социалната си значимост, приобщавайки хора от различни уязвими групи.

Пример за това е проект "Читалища с бъдеще" - Достъп до заетост за търсещите работа и неактивните лица, трайно безработни и лица, отдалечени от пазара на труда чрез местни инициативи за заетост в малките населени места", с бенефициент Сдружение „Читалища с бъдеще 2012“. Дейностите по проекта са насочени към лица от уязвимите групи от населението - хора с ниско образование; от малцинствата; хора с увреждания; икономически неактивни лица, извън образование и обучение, в т.ч. обезкуражени лица; търсещи работа безработни лица в неравностойно положение на пазара на труда. Наетите по проекта лица са ангажирани с поддръжката на народните читалища и прилежащите към тях обществени места, като това подпомага социалното им включване и допринася за промяна в нагласите на спрямо тях.

Друг проект е „Заедно с децата и техните семейства- Център за семейно консултиране и активно приобщаване“, с бенефициент НЧ „Просвета-1910“, с. Тенево. Проектът има за цел да осигури активно приобщаване, насърчаване на равните възможности и активно участие и подобряване качеството на живот чрез предоставяне на комплекс от социални и здравни услуги за деца и техните семейства, вкл. деца с увреждания; реализация на интегрирани подходи за насърчаване участието на пазара на труда на лица, полагащи грижи за зависими членове на семейства/деца, включително с увреждания, възрастни хора зависими от грижа, пълнолетни лица с увреждания; подобряване достъпа до здравеопазване и промоция на здравето, насочени към уязвими групи; дейности за социално включване. Изпълнението на проектните дейности намалява риска от социална изолация и маргинализация на лицата от целевите групи.

Читалищата работят с хора от всички уязвими етнически групи, в т.ч. роми. Отбелязва се 8 април - Международен ден на ромите, самостоятелно или съвместно с образователни институции, с общината, с представители на Местната активна група и други, а също така и празници за популяризиране на традиционната култура на ромската общност – напр. Банго Васил, Едерлез. Увеличава се броя на деца и младежи от ромската общност в самодейните колективи.

Освен самодейните колективи при читалищата /танцови състави, певчески, кукерски и коледарски групи/, младежките организации и клубовете на пенсионера също се включват активно в организирането и провеждането на културни мероприятия.

На територията на общината развива дейност единственият в областта професионален Фолклорен ансамбъл „Тунджа“.

Галерия- дарение „Иван Колев“, в която творбите на скулптора Иван Колев са експонирани в Център за подкрепа за личностно развитие. Самият Център за подкрепа за личностно развитие - Общински център за извънкласни и извънучилищни дейности „Тунджа“, е добре функционираща система за предоставяне на услуги в подкрепа на развитието на изкуствата и извънучилищните дейности.

Богатата гама от културни мероприятия в общината се отразяват на официалния сайт, в социалните мрежи, в местните, регионални и национални медии, като общината винаги предоставя информация за участието на ромската общност в тях, с оглед на насърчаване на творческото развитие на представители на общността. Коректното отразяване в медиите спомага да бъдат разчупени стереотипи и предразсъдъци, свързани с ромите и ромската култура.

Новият общински план за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 в Приоритет „КУЛТУРА и МЕДИИ“ цели да постигне устойчивост и да надгради резултатите на предходния в областта на културната интеграция, чрез осигуряване на равен достъп на ромската общност в общественния културен живот, насърчаване на културното взаимодействие и многообразие.

План за действие на община „Тунджа“ в изпълнение на Областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация в област Ямбол за периода 2021-2030

1. Приоритет „ОБРАЗОВНИЕ“

Оперативна цел: Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, за образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми, и за утвърждаване на интеркултурното образование

Цел 1: Обхващане на децата във форми на образование и грижи в ранна детска възраст и в предучилищното образование за развиване на познавателни и социално-емоционални умения с цел последващо образователно приобщаване								
	Мерки	статус	срок	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г
1.1	Повишаване на обхвата на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст по механизма за обхват.	текущ	2021-2023	РУО, Община, Дирекция „СП“, училища, детски градини		Брой деца в задължителна предучилищна възраст Брой ученици в задължителна училищна възраст трайно обхванати в	395 деца в задължителна предучилищна възраст; 941 ученици в задължителна училищна възраст трайно обхванати в	595 деца в задължителна предучилищна възраст за периода 2021-2023 г.; 1141 ученици в задължителна училищна

						образователна та система	образователната система	възраст трайно обхванати в образователната система
1.2	Осигуряване на приобщаваща среда за деца в предучилищна възраст, които не владеят добре БЕ чрез осъществяване на допълнителни модули по БЕ, прилагане на методики за овладяване на БЕ	текущ	2021 - 2023	Детски градини; училища	НП на МОН; по проекти	Брой деца, включени в модули за допълнително обучение по БЕ	149 деца включени в модули за допълнително обучение по БЕ	298 деца включени в модули за допълнително обучение по БЕ
1.3	Осигуряване на допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху изучаването на български език за ученици, за които българският език не е майчин и които не владеят добре български език, в т.ч. разработване и прилагане на методики за преодоляване на обучителните	текущ	2021 - 2023	училища	НП на МОН; по проекти	Брой ученици включени в модули за допълнително обучение по учебни предмети и по БЕ	200	400

	затруднения, вкл. и за преодоляване на последиците от Covid кризата.							
1.4	Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за прилагане на диференциран подход при обучението на деца и учениците, които имат пропуски или срещат затруднения при овладяването на учебното съдържание чрез използване на Инструментариум за ранно идентифициране на ученици в риск от преждевременно напускане на образователната система и за диференциран подход при определяне на потребностите им от предоставяне на	текущ	2021 - 2023	училища	НП на МОН; по проекти	Брой педагогически специалисти, преминали през обучения	50	100

	индивидуална подкрепа.							
1.5	Реализиране на интегрирани дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етническите общности в уязвимо положение чрез осигуряване на ефективен процес на обхват, включване и реинтеграция в образователната система.	текущ	2021 - 2023	Общински образователни институции	Външно финансиране Бюджет община Бюджет образователни институции	Брой дейности за реинтегриране на отпадналите деца и ученици;	20 читателски клуба по проект Компас. Проведени информационни кампании „Приобщаваща детска градина“. Повишаване на интереса на децата и учениците чрез участие в празници, отбелязване на дати от историята на българската държава. Реализиране на политики за интегрирано обучение на деца със СОП. Участие в спортни празници и празници по БДП	40 читателски клуба

						- брой деца в предучилищна възраст, включени в дейности за реинтегриране и /или задържане в образователната система; - брой педагози, включени в дейности за ефективна реинтеграция на деца; - брой деца от етническите малцинства с подобрени образователни резултати;	Реализиране на проекти на МИГ „Тунджа“ в общинските училища. 140 деца и 40 ученици 20 педагози 50	200 деца и 80 ученици 40 педагози 100
--	--	--	--	--	--	--	--	---

						- брой ученици от етническите малцинства с подобрени образователни резултати;	50	100
						- брой деца и ученици, реинтегрирани в образователната система;	40	80
						- брой ученици, подкрепени за продължаване на образованието в гимназиален етап;	40	80
						- брой ученици, завършили гимназиален етап, включени в дейности за информиране, мотивиране и подготовка за продължаване на	12	20

						образованието във ВУЗ; - брой ученици, завършили гимназиален етап и кандидатствал и във ВУЗ; - брой ученици, кандидатствал и и приети във ВУЗ;	2 1	10 5
1.6	Реализиране на добри практики, свързани с повишаване качеството на образователния процес за деца и ученици от уязвими групи, включително ромите, в това число за работа с родители, включително за преодоляване на COVID кризата	текущ	2021 - 2023	Общински образователни институции	по проекти	-брой реализирани мерки, инициативи, добри практики	20 родителски клуба по проект „КОМПАС – Интегрирани мерки за социално включване в община „Тунджа“ - включени са 100 родители Проект „Детски свят в цвят“ на ДГ „Изворче“ финансиран по ЦОДУЕМ - провеждане на супервизии и	Посочете за вашата институция

							срещи с родители.	
1.7	Осъществяване на допълнителна работа за деца и ученици от уязвими групи, вкл. подкрепа и общностна работа чрез назначаване на образователни медиатори и социални работници	текущ	2021 - 2023	Общински образователни институции	По проекти	Брой назначени образователни медиатори и/или социални работници	По Проект „Детски свят в цвят“ на ДГ „Изворче“ финансиран по ЦОДУЕМ ще се назначи един образователен сътрудник. КОМПАС И ЖЕЛАНИ ПРОСТРАНСТВА	3
1.8	Провеждане на обучения за образователни медиатори и/или социални работници	текущ	2021 - 2023	Общински образователни институции	По проекти	Брой обучени образователни медиатори и/или социални работници	10	30
1.9	Осъществяване на психологическа и социална подкрепа на деца и ученици от уязвими групи, включително роми чрез назначаване на образователни медиатори и социални работници	текущ	2021 - 2023		По проекти	Брой назначени психолози; Пед.съветници; Образователни сътрудници; Социални работници	Психолози - 5 Образователни сътрудници - 5	Психолози - 10 Образователни сътрудници - 10

Цел.2 Повишаване компетентностите на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал за работа в мултикултурна среда и за преодоляване на стереотипи и дискриминационни нагласи								
2.1	Преодоляване на дискриминационните нагласи чрез провеждане на различни инициативи (екскурзии, отбелязване на дати от празничния календар, информационни кампании и други дейности).	текущ	2021 - 2023	Общински образователни институции		Брой проведени инициативи	10 образователни екскурзии по проект „КОМПАС“ с 450 участници	20 образователни екскурзии по проект „КОМПАС“ с 800 участници
2.2	Реализиране на форми на взаимодействие между децата и учениците от различен етнически произход за утвърждаването на межкултурните ценности и многообразието в образователната среда с цел изграждане и възпитаване у подрастващите на социокултурен модел на поведение, основан на	текущ	2021 - 2023	Образователни институции		1. Брой разработени и въведени програми за образователна дейност в детските градини и в училищата, съобразени с културите на различните етнически общности; 2. Брой деца и ученици от мнозинството и		

	поведенчески модели за хуманизъм и толерантност.					от етническите общности, които са се включили в дейности по преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи; 3. Брой учители, директори и други педагогически специалисти, които са се включили в дейности по преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи; 4. Брой проведени занимания по интереси, насочени към	40	80
--	---	--	--	--	--	---	----	----

						усвояване на знания с елементи на гражданско образование;		
						5. Брой въведени форми за интеркултурно образование в държавните и общинските детски градини, училища, ЦПЛР		
Цел 3. Осигуряване на подкрепяща образователна среда, провеждане на междуучилищни дейности, подкрепа за създаване и развитие на партньорства между образователните институции и местните общности, НПО, допълнителна работа с учениците и техните родители, насърчаване на участието на родителите в живота на образователната институция и в образователния процес в мултикултурна среда.								
3.1	Реализиране на дейности за образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация.	текущ	2021 - 2023	Община, образователн и институции		Брой родители, включени в дейности с цел повишаване на мотивацията им да записват децата на детска градина и училище. Брой образователни медиатори и	100	200

						друг НПП, включен в дейностите		
Цел 4. Провеждане на информационни кампании за лица от уязвими групи, включително за завършване на средно, професионално, колежанско и висше образование, особено за профили, специалности и професии, които дават перспектива за реализиране на пазара на труда								
4.1	Провеждане на информационни кампании и на дейности за ограмотяване и обучение на неграмотни и слабограмотни лица от уязвими групи, които нямат завършен начален етап или завършен клас от прогимназиалния етап.	текущ	2021 - 2023			Брой лица над 16 годишна възраст, вкл. в информационн и кампании за ограмотяване и обучение; Брой лица над 16 г., вкл. в дейности за ограмотяване и обучение		
4.2	Насърчаване на лица от етническите малцинства за включване в обучение за придобиване на висше образование		2021 - 2023	Образователни институции, медиатори		Брой лица (учащи)	7 студенти	10 студенти
Цел 5. Системно взаимодействие с родителите за осъзнаване и осъществяване на техните отговорности за възпитанието, развитието, образованието и отглеждането на децата, както и за сътрудничество с детската градина/училището. Съвместна работа с образователни медиатори и други специалисти с отношение и влияние върху образователните постижения на децата и учениците								
5.1	Осъществяване на дейности за повишаване на осведомеността на	текущ	2021 - 2023	Образователни институции; община		Брой информационни кампании за промяна на		

	родителите от уязвими групи относно ползите от образованието					нагласите на родителите към образованието		
5.2	Осъществяване на дейности за приобщаване на родители от уязвими групи към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца.	текущ	2021 - 2023	Образователни институции		Брой дейности за приобщаване на родителите		
Цел 6. Подкрепа на образователни практики, иновативни идеи и дейности, насочени към трайно приобщаване и образователна интеграция, включително за повишаване на дигиталните умения								
6.1	Обучение на ученици, вкл. от уязвими групи, за придобиване на умения за обучение от разстояние в електронна среда.	текущ	2021 - 2023			Брой ученици, вкл. в обученията		
6.2	Обучение на педагогически специалисти за усъвършенстване на уменията им за преподаване/провеждане на занимания от	текущ	2021 - 2023			Брой педагогически специалисти, включени в обученията		

	разстояние в електронна среда.							
6.3	Обучение на образователни медиатори и родители за придобиване на уменията за работа в електронна среда – образователни платформи, електронно учебно съдържание и др.	текущ	2021 - 2023			Брой родители и образователни медиатори, включени в обученията		
6.4	Осъществяване на допълнително синхронно обучение от разстояние в електронна среда за ученици от I-ви до XII- ти, в това число от уязвими групи.					Брой ученици от I-ви до XII-ти включени в синхронно обучение от разстояние в електронна среда		
Цел 7. Разширяване на възможностите за учене през целия живот, вкл. чрез неформално и информално образование; включване във форми за образование и обучение на лица, които не са завършили средно образование; популяризиране на ученето сред пълнолетни лица в различни възрасти за участие във форми на учене през целия живот.								
7.1	Ограмотяване на възрастни	текущ	2021 - 2030				40	300

2. Приоритет „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

Оперативна цел: Равнопоставеност на достъпа до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност

Цел 1: Подобряване на майчиното и детското здравеопазване в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2030
1.1	Ранна регистрация на бременните, наблюдение по време на бременността и своевременна хоспитализация на родилките	Текущ	2021-2030	Лични лекари, здравни медиатори	държавен бюджет, европейско и друго външно финансиране	Брой обхванати бременни с преглед и консултация с гинеколог до четвъртия месец на бременността и своевременна хоспитализация на родилките при минимум 75 на сто от родилките жени. Брой извършени прегледи на неосигурени бременни	11 10	50 50
1.2	Подобряване на профилактичните дейности. Осъществяване на акушеро-гинекологични прегледи с мобилни	Текущ	2021-2030	МЗ, РЗИ, специалисти по акушерство и гинекология, здравни медиатори, НПО	НПО, държавен бюджет, европейско и друго външно финансиране	Брой прегледи извършени с мобилните кабинети, брой обхванати лица	10	30

	кабинети в населени места с уязвими групи, с висока концентрация на бедност. Предоставяне контрацептивни средства на желаещите лица							
1.2	Намаляване на бременностите в ранна юношеската възраст и профилактика на вродени аномалии и наследствени заболявания. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване, информиране за опасностите, които крие ранната бременност за майката и бебето; за риска от раждане на деца с вродени аномалии и наследствени болести и начините за профилактиране	Текущ	2021-2030	МЗ, РЗИ, здравни медиатори, лични лекари, директори на общински училища, медицински специалисти в здравните кабинети в училищата	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране	Брой проведени беседи годишно по посочените теми	4	40
1.3.	Своевременно регистриране на новородените и децата	Текущ	2021-2030	Здравни медиатори, лични лекари, РЗИ,	Бюджетите на съответните институции,	Минимум 90 на сто от новородените и децата, записани при	34	

	при личен лекар. Издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им			МАГ/Местна активна група/	европейско и друго външно финансиране	личен лекар в населените места, в които работят медиатори		
1.4.	Повишаване на обхвата с имунизации по Националния имунизационен календар на новородените и децата до 7-годишна възраст. Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите. Активно издирване от личния лекар със съдействието на здравните медиатори на новородени с оглед тяхното имунизирание с ваксините, съответстващи на възрастта	Текущ	2021-2030	Лични лекари, РЗИ, здравни медиатори	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране	90 на сто от родените, обхванати с имунизации	19	
1.5.	Подобряване на информираността за здравословно хранене на новородените и малките деца. Провеждане на беседи	Текущ	2021-2030	МЗ, РЗИ, здравни медиатори, НПО, МАГ	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране	Брой проведени беседи годишно по темата за здравословното хранене	250	250

	и разпространение на информационни материали за здравните аспекти на ранното детско развитие, организиране на обучения за жени, ангажирани с отглеждането на малки деца.							
1.6.	Осигуряване на условия за здравословно хранене на ученици от начален етап на обучение в неравностойно социално положение в селата Завой и Крумово	Текущ	2021-2030	Община „Тунджа“, Областен съвет на БЧК, начални училища	В рамките на ангажиментите на УВЗ, Партньорска мрежа за благотворителност, ОБС на БЧК, община „Тунджа“	Брой приложени съпътстващи педагогически мерки в учебно – възпитателните заведения. брой ученици, включени в безплатната ученически трапезарии	80	200
1.7.	Редовно провеждане на профилактичните прегледи за съответната възрастова група. Провеждане на профилактични прегледи в населени места с уязвими етнически групи, с висока концентрация на	Текущ	2021-2030	МЗ, РЗИ, лечебни заведения, здравни медиатори, НПО	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране	Брой проведени прегледи годишно, в т.ч. и с мобилни педиатрични кабинети Проект „Желани пространства“	3168	5000

	бедност с мобилни педиатрични кабинети							
Цел 2: Подобряване на достъпа до качествено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост								
2.1.	Повишаване обхвата с имунизации по Националния имунизационен календар. Провеждане на разяснителни кампании. Съдействие на здравните медиатори на ОПЛ за обхващане на включените в пациентския им списък лица и на такива с непълен имунизационен статус	Текущ	2021-2030	МЗ, РЗИ, лични лекари, здравни медиатори, МАГ	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране	Брой проведени разяснителни кампании Брой проведени имунизационни кампании Брой имунизирани лица	2 кампании 73 лица	10 кампании 500 лица
2.2	Организиране и провеждане на разяснителни кампании сред лица от уязвими етнически групи, с висока концентрация на бедност за повишаване на информираността относно COVID-19 и ползата от ваксинапрофилактиката	Текущ	2021-2030	МЗ, РЗИ, лични лекари, здравни медиатори, МАГ Община „Тунджа“	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране	Брой проведени кампании, раздадени здравно-информационни материали и/или ЛПС Брой имунизирани срещу COVID-19	2 кампании	5 кампании

2.3	Провеждане на разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи при ОПЛ и лекари по дентална медицина . Обхващане на лица без избран общопрактикуващ лекар	Текущ	2021-2030	МЗ, РЗИ, ОПЛ и лекари по дентална медицина в сътрудничество с НПО, МАГ и здравни медиатори	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране	Брой проведени разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи Брой проведени профилактични прегледи Брой проведени дентални профилактични и/или лечебни дейности	1 кампания 38 1	10 кампании 300 10
2.4	Превенция и контрол на ХИВ/СПИН, туберкулоза и сексуални предаваните инфекции чрез провеждане на кампании, беседи и др. сред лица от уязвими общности. Консултиране и насочване за анонимно и безплатно изследване; работа на терен; здравно-социални центрове в ромска общност; мобилни медицински кабинети	Текущ	2021-2030	МЗ, неправителствени организации, община, РЗИ, лечебни заведения, АСП, здравни медиатори	Национални програми, европейско и друго външно финансиране	Брой проведени кампании, беседи, и раздадени здравно-информационни материали Брой лица от уязвими общности, достигнати с услуги за превенция на ХИВ/СПИН – консултиране, изследване и др.	60 беседи 10 лица	200 50 лица

2.5	Дейности по подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност чрез провеждане на скрининг за риска, придружаване и изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза	Текущ	2021-2030	МЗ, неправителствени организации, общини, лечебни заведения, АСП, здравни медиатори	Национални програми, европейско и друго външно финансиране;	Брой лица от ромска общност, обхванати със скрининг за риска от туберкулоза	200 лица	1000 лица
						Брой и процент лица от ромска общност, обхванати със скрининг за риска от туберкулоза, които получават медицински преглед чрез микроскопско изследване, рентгенологичен преглед и туберкулинов кожен тест	120 лица	600 лица
						Брой пациенти с туберкулоза от ромска общност с директно наблюдавано лечение в продължителната фаза или с латентна туберкулозна инфекция, които получават подкрепа от ключови сътрудници	48 лица	200 лица
2.6	Провеждане на кампании „Чистотата е здраве“ за превенция	Текущ	2021-2030	община „Тунджа“- здравни	Бюджетите на съответните институции,	Брой проведени кампании	3 кампании	10 кампании

	на появата и разпространението на инфекциозни болести и			медиатори, НПО, МАГ	европейско и друго външно финансиране			
2.7	Повишаване на здравните знания и информираността на лица от уязвими групи / общности за най-разпространените инфекциозни, онкологични, сърдечносъдови и наследствени болести. Периодично провеждане на беседи от здравни специалисти и медиатори за вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене и за предимствата на здравословния начин на живот	Текущ	2021-2030	МЗ, РЗИ в сътрудничество със здравни медиатори и личните лекари	В рамките на бюджета на съответната институция	Брой здравни беседи годишно по посочените теми	1 кампания	10 кампании
2.8	Стимулиране на извънкласни форми на здравно образование за ромските деца –	Текущ	2021-2030	Община, Клуб по спортни танци Тандем, Спортен клуб	Бюджет на общината, бюджети на учебно-възпитателни	Създадени клубове и спортни секции в 10-те училища ежегодно		

	клубове, спортни секции и др.			„Априлец”, НПО, УВЗ	заведения, бюджети на спортни клубове, европейско и друго външно финансиране			
2.9	Превенция на „ранните бракове” и ранните раждания-организиране на срещи между общността и различни експерти, провеждане на тематични родителски срещи и срещи с деца в час на класа; осигуряване на здравно-информационни материали	Текущ	2021-2030	Община „Тунджа”-здравни медиатори, МАГ, НПО, РЗИ, училища	В рамките на бюджета на съответната институция	Брой проведени информационни срещи, тематични родителски срещи	1 кампания	10 кампании
2.10.	Разширяване сътрудничеството на личните лекари със здравните медиатори и студентите по медицина от ромски произход. Подкрепя за роми -студенти в колежи по медицина	Текущ	2021-2030	Лични лекари, здравни медиатори, студенти, НПО	Общински бюджет Функция „Здравеопазване” – здравни медиатори; европейско и друго външно финансиране Бюджет на общината Средства от благотворителни кампании	Брой студенти по медицина от ромски произход, стажували в практики за първична помощ на територията на общината Брой отпуснати стипендии за студенти по медицина с висок успех в обучението	0 0	3

2.11.	Осигуряване трудовата реализация на здравните медиатори и текущото им обучение; Увеличаване на броя на здравните медиатори	Текущ	2021-2030	МФ, МЗ, в сътрудничество с общината	Общински бюджет Функция „Здравеопазване” – здравни медиатори;	Брой здравни медиатори, работещи в общината	8	10
Цел 3. Мониторинг на здравния статус на лицата, принадлежащи към уязвими етнически групи								
3.1	Разширяване обхвата на здравно осигурените лица сред тези, принадлежащи към уязвими етнически групи. Провеждане на беседи за правата и задълженията на пациента, за медицински услуги по НЗОК и такива извън обхвата на задължителното здравно осигуряване	Текущ	2021-2030	МЗ, РЗИ здравни медиатори, лични лекари	В рамките на бюджета на съответната институция	Брой проведени беседи годишно по посочените теми Брой лица с възстановени здравноосигурителни права	17 лица	50 лица
3.2	Съвместни дейности с държавни и неправителствени организации за проучване/ наблюдение и оценка/ на здравния статус– репрезентативни изследвания, фокус групи в квартали с	Текущ	2021-2030	МЗ в сътрудничество с НСИ, здравни медиатори, НПО	В рамките на бюджета на съответната институция, европейско и друго външно финансиране	Проведени проучвания Проект „КОМПАС“	204 здравни карти по проект	

	население с висока концентрация на бедност							
--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. Приоритет „ЗАЕТОСТ“

Оперативна цел: Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване

Цел 1: Равнопоставен достъп до пазара на труда								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2030
1.1	Разкриване на работни места за младежи до 29 г. по Проект „Нова възможност за младежка заетост+“	Текущ	2021-2030	Община „Тунджа“, Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Ямбол, Агенция по заетост	европейско финансиране	Брой обхванати безработни лица до 29 г.	33 младежи до 29 г.	50 младежи до 29 г.
1.2	Разкриване на работни места по Регионална програма за заетост	Текущ	2021-2030	Община „Тунджа“, Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Ямбол, Агенция по заетост	държавен бюджет	Брой обхванати безработни лица	11 безработни лица	

1.3	Разкриване на работни места за хора с трайни увреждания	Текущ	2021-2030	Община „Тунджа“, Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Ямбол, Агенция по заетост	държавен бюджет	Брой обхванати лица с трайни увреждания	1 лице с трайни увреждания	
1.4	Полагане на обществено полезен труд	Текущ	2021-2030	Община „Тунджа“, Агенция социално подпомагане	държавен бюджет	Брой обхванати лица, които да полагат обществено полезен труд	21 лица	
1.5	Разкриване на работни места, на длъжност „Личен асистент“	Текущ	2021-2030	Община „Тунджа“, Агенция социално подпомагане	Държавен бюджет	Брой обхванати лица, полагащи грижи в домашна среда на потребители с определена от ТЕЛК чужда помощ	124 лица	
1.6	Разкриване на работни места по НП „Активиране на неактивни лица“	Текущ	2021-2030	Община „Тунджа“, Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Ямбол, Агенция по заетост	Държавен бюджет	Брой обхванати безработни лица с висше образование до 29 г.	1 безработно лице с висше образование до 29 г.	1 безработно лице с висше образование до 29 г.
1.7	Разкриване на работни места по	Текущ	2021-2030	Община „Тунджа“,	Държавен бюджет	Брой обхванати	1 безработно	1 безработно лице с висше

	Програма „Старт в кариерата“			Дирекция „Бюро по труда“ – гр. Ямбол, Агенция по заетост		безработни лица с висше образование до 29 г.	лице с висше образование до 29 г.	образование до 29 г.
--	------------------------------	--	--	--	--	--	-----------------------------------	----------------------

5. Приоритет „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И АНТИДИСКРИМИНАЦИЯ“

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“

Цел 1: Преодоляване на различните форми на дискриминация към лица от маргинализирани общности и/или други уязвими лица в неравностойно положение на територията на община „Тунджа“								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране(преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2030
1.	По-добра информираност по отношение политиките на ЕС за разнообразие, равнопоставеност, достойнство и основни човешки права	Текущ	2021-2030		държавен бюджет, европейско и друго външно финансиране			
1.1	Повишаване на капацитета на местната администрация за работа с лица от малцинствени групи и лица, живеещи в	Текущ	2021-2030	здравни медиатори, НПО	НПО, държавен бюджет, европейско и друго външно финансиране	Брой обучения		

	домакинства с дълбока бедност							
1.2	Срещи с подрастващи и техните родители във връзка с правата и задълженията им, свързани с образование, трудова заетост, здравеопазване и др.	Текущ	2021-2030	здравни медиатори директори на общински у-ща,	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране	Брой срещи годишно по посочените теми		
1.3	Изготвяне и разпространение на информационни материали - брошури, плакати, флаери и др. за провеждане на кампании, свързани с видовете насилие, агресия и трафика на хора;	Текущ	2021-2030	МКБППМН	Бюджетите на съответните институции,	Брой издадени материали		
1.4	Отбелязване на дни от Международния правозащитен календар – на доброто, толерантността, правата на детето, розова фланелка и др.	Текущ	2021-2030	МКБППМН, Директори на УВЗ	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране			
1.5	Организиране на здравни, образователни, спортни, културни и др. мероприятия за деца и младежи – състезания, конкурси, пленери, походи и др.	Текущ	2021-2030	УВЗ, спортни клубове, НЧ, здравни медиатори	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране			

1.6	Работа с родители, настойници и попечители на деца, извършители на противообществени прояви	Текущ	2021-2030	МКБППМН, ИДПС	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране			
1.7	Оказване на социална помощ и закрила на деца и семейства в риск	Текущ	2021-2030	Община „Тунджа“, ОС на БЧК; ДСП				
Цел 2: Гарантиране и ефективна защита на правата и достойнството на българските граждани в уязвимо социално положение, принадлежащи към различни етнически групи								
2.	Превенция на престъпността в населени места с концентрация на маргинализирани групи.	Текущ	2021-2030					
2.1	Разширяване на системата за видеонаблюдение	Текущ	2021-2030	Община, РУ „Тунджа“	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране	Брой камери	150	200
2.2	Повишаване ефективността на работа на полицейските служители чрез проекти и програми- напр. „Полицията в близост до обществото“ и др.	Текущ	2021-2030	РУ „Тунджа“	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране			
2.3	Регулярни проверки за спазване на вечерен час, за установяване на просеци деца	Текущ	2021-2030	Община, РУ „Тунджа“, ДСП -Ямбол		Бр. проверки		

2.4	Организиране свободното време на учениците през ваканциите – пленери, лагери...	Текущ	2021-2030	МКБППМН, директори на УВЗ, НЧ	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране			
-----	---	-------	-----------	-------------------------------	--	--	--	--

6. Приоритет „КУЛТУРА И МЕДИИ“

Оперативна цел: Подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществен културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медии с оглед на изграждане на позитивен образ на общността

Цел 1. Създаване на условия за равен и/или подобрен достъп на ромската общност до обществения културен живот								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2030
1.1	Разработване и реализиране на програми и/или проекти за културна и социална интеграция на общинско ниво и/или ниво читалище	Текущ	2021-2030	Народни читалища, Община, НПО	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране	Брой реализирани дейности	1 проект на НЧ с. Тенево	

1.2	Популяризиране на дейността на народните читалища/информационни центрове, библиотеки, самодейни колективи, изяви и др. / сред ромските общности в населените места за стимулиране на активното ѝ участие в обществения културен живот.	Текущ	2021-2030	Народни читалища, Община, НПО		Брой реализирани дейности		
Цел 2. Съхраняване и популяризиране на ромската култура като част от културното многообразие в България и Европа								
2.1	Повишаване на възможностите за съхраняване на ромските традиции и култура, неформално образование и достъп до култура чрез читалищата	Текущ	2021-2030	Народни читалища, Община, МАГ, НПО	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране	Брой проведени дейности		
2.2	Провеждане на беседи в народните читалища представител от местната ромска	Текущ	2021-2030	Народни читалища, Община, МАГ, НПО	Бюджетите на съответните институции,	Брой проведени дейности		

	общност и/или гост-лектор за многообразието на ромските общности, ромски празници, обичаи и др. за насърчаване на междуетническия и културен диалог.				европейско и друго външно финансиране			
2.3	Създаване на творчески работилници с участници от ромската общност. Реализиране на събития на местно и общинско ниво и предоставяне на възможност за популяризиране на традиционната култура на ромската общност.	Текущ	2021-2030	Народни читалища, Община, МАГ, НПО ,УВЗ, ОЦИИД – с. Кабиле	Бюджетите на съответните институции, европейско и друго външно финансиране	Брой творчески работилници и брой културни събития		
2.4	Подпомагане на млади таланти от ромската общност	Текущ	2021-2030	Община, читалища, НПО	В рамките на средствата съответните институции, средства от НУРОЗДИД и Правилата за стимулиране на ученици и студенти от община „Тунджа“	Брой подпомогнати деца, ученици и студенти		

Цел 3: Борба с ксенофобията, расизма, антиромските нагласи и езика на омразата в медийното пространство								
3.1	Разясняване на положителния ефект от интеграцията на ромите сред българското население на територията на общината. Популяризиране на дейностите на общинско ниво в областта на интеграцията на ромите чрез сайта на общината, публикации в печатни и електронни медии	Текущ	2021-2030	Община	В рамките на механизмите за информиране и публичност на общината	брой материали и публикации в печатни и електронни медии брой отразени събития		
3.2	Популяризиране на добри практики и примери от реализирани проекти за приобщаване на ромите Предоставяне на информация за възможностите за кандидатстване и финансиране на	Текущ	2021-2030	Община	В рамките на механизмите за информиране и публичност на общината	брой материали и публикации в печатни и електронни медии брой отразени събития		

	проекти, свързани с интегрирането на ромите.							
3.3	Стимулиране на активния диалог и съпричастността сред местната общност в процеса на приобщаване на ромите. Създаване на система за инфор-мираност в ромската общност за гарантиране на участието ѝ в процеса на приобщаване			Община „Тунджа“ Медии НПО Здравни медиатори	В рамките на механизмите за информиране и публичност на общината	Брой участници Брой публикации и интервюта		